

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. Vlt. Argumenta adversariorum dissolvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

Quaest. VIII. Vtrum Deus cognoscat, &c. 51

de futuro contingenti absoluto, & conditionato, de possibilitate creaturarum, de priuatione, & negatione est quia dubitatur, an sit in se immediate cognoscibile, & ideo statim ac conuincitur esse tale obiectum cognoscibile in se respectu cuiuscumque intellectus, statim conuincitur, & conceditur cognosci à Deo, quia quidquid sine imperfectione, vel ablati imperfectionibus cognoscitur à creatura, debet perfectiori modo cognosci à Deo, quia infinita Dei scientia non solum cognoscit: sed etiam supercomprehendit omnia imaginabilia, cognoscibilia, & opinabilia à creatura propter suam infinitam perfectionem cognoscendi. Deinde probatur ex solutione argumentorum simplicium.

Secundo & interrogo quare Deus non cognoscat ens rationis directè, & immediate? Dicit Simplicius quia tunc cognosceret rem aliter ac est, quæ imperfectio non cadit in Deum.

Contra, quia quando obiectum est cognoscibile mediata cum veritate, etiam potest cognosci cum illa & sine imperfectione, mediatum autem, & immediatus modus cognoscendi non facit quod cognoscatur res vt in se est, cum veritate, vel falsitate vt in se non est; v. g. homo potest cognosci in Deo, vt in speculo, vel in omnipotentia Dei, quod est mediata cognoscere cum sit cognoscere in causa, & quia potest tunc cognosci cum veritate vt in se est sine fictione, potest etiam cognosci immediate in se sine fictione; modus enim immediatus cognoscendi rem non facit quod obiectum, quod cum veritate cognoscitur, falsè cognoscatur, ex eo solum quod cognoscitur nunc immediate, quod antea mediata cum veritate cognoscebatur; quod euidenter sic concluditur.

Nam quidquid est etiam falsum, si in se cognoscibile est, immediate est cum veritate cognoscibile, quia cognoscibilitas alicuius est quædam non repugnans, vt cognoscatur vt in se est; sed ens rationis est cognoscibile immediate vt supra demonstratum est: ergo est cognoscibile vt in se est immediate: ergo verè cognoscibile immediate, cum verè cognoscibile sit illud, quod cognoscibile est, eo modo quo est in se. Deinde quia vt supra probauimus à me, & à quocumque desinente ens rationis verè, & immediate cognoscitur, & sine aliqua falsitate: ergo est cognoscibile cum veritate immediate: ergo à fortiori à Deo est cognoscibile immediate cum veritate summa, imò falsum est dicere, quod à Deo sit mediata cognoscibile cum veritate, & à creatura mediata, & immediate cum veritate; & à Deo solum mediata cum veritate, & immediate cum falsitate; nam cum veritate cognoscere siue mediata, siue immediate est perfectio sine imperfectione: ergo debet attribui Deo si respectu creaturæ datur perfectio cognoscendi cum veritate tam mediata, quam immediate ens rationis, & respectu Dei dabitur illa perfectio cognoscendi tam mediata, quam immediate ens rationis cum veritate; sicut quia error Arii, qui ens rationis est, cognoscitur tam mediata, quam immediate à creatore Doctore, & Angelo, etiam cognoscitur tam mediata, quam immediate cum veritate à Deo, quia hoc modo cognoscere summa & Deo digna perfectio est, & illam negare indignum est infinitæ perfectioni diuinæ omnia vt in se sunt immediate, etiam minutissima scienti, & comprehendenti; ideoque ait

I. P. Tom. II.

Paulus, omnia nuda & aperta sunt oculis eius.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta aduersariorum dissoluntur.

Ad primum primæ sententiæ argumentum respondetur, negando, quod ex eo quod Deus cognoscat ens rationis, efformet illud. Ad probationem illius nego maiorem; ad secundam probationem istius maioris negatur etiam maior. Ad tertiam probationem distinguo, non concurrat intellectus humanus, actualiter concedo; potentialiter, nego. Nam licet verum sit, quod actualiter non producat intellectus ens rationis, nihilominus possibilitatem habet tale ens, vt producat ab intellectu, ab ipsoque suam existentiam recipiat.

Item negatur suppositum, quod proptèr est ab æterno in intellectu diuino sit actu ens rationis existens, & actu fabricatum, tantum enim cognoscitur pro tunc speculatiue vt fabricabile, & vt fabricandum in tempore vt quid fictitium per cognitionem cognoscentem rem aliter ac est; ex hac autem cognitione non sequitur, quod conseruetur à Deo, quia sicut ens rationis non producit nisi per cognitionem fictiuam; cognitio autem Dei non est fictiua, quia est vera cognitio, & opposita fictiue, imò potius vt diximus, est quasi destructiua entis rationis, cum per illam cognoscat Deus, hominem detipiendum esse in tali fabricatione. vt iam supra diximus, conseruaret vtique ens rationis, si cognosceret quod non est, ac si esset; vel si affirmaret Deus ita esse illud obiectum vt cognoscitur à cognitione fingente, vt diximus de iudicio Barbari, quod quia oritur à simplici apprehensione falsa, per quam cognouit lunam esse minorem rota curru, iudicium affirmat ita esse, vel quia hæreticus per simplicem apprehensionem fallitur cognoscendo Deum non esse trinum, confirmat per iudicium similiter iudicando Deum non esse trinum, quod iudicium certè non seruat ens rationis factum à simplici apprehensione, quia tam fallitur hoc iudicium, quam illa simplex apprehensio circa idem obiectum, quod aliter euenit in homine sapiente & catholico, qui per simplicem apprehensionem cognoscit vt senem Patrem æternum, & Angelum vt iuuenem alatum; per iudicium vero corrigit dicendo, & iudicando non esse ita vt simplex apprehensio cognoscit; imò affirmat Deum nihil habere senectutis, & Angelum minime esse iuuenem, fallitque simplicem cognitionem, de quo iudicio quis poterit dicere conseruare ens rationis fictum à simplici apprehensione, quin potius dicendum est tale iudicium esse destructiuum entis rationis facti à simplici apprehensione; sic similiter cognitio Dei, quæ cognoscit ens rationis esse fictum ens potius destruit, quam conseruat ens rationis factum ab homine, sicut quando cognoscit mendacium esse tale potius destruit quam conseruat illud.

Ad secundum conceditur tota illa maior quanta sit, & nego minorem; ad probationem nego quod ab æterno ens rationis habeat existentiam, seu esse existentielle, solum enim co-

gnoſcit Deus ens rationis, vt poſſibile, vel vt poſtea producendum, vnde cum nondum ſit fictum non à creatura, quæ tunc non eſt; non à Deo, quia non cognofcit rem aliter ac eſt, ſed ſolum verè cognofcit Deus ens rationis, vel vt poſſibile, vel vt futurum ab intellectu creato, ideo ſolum poteſt dici talem poſſibilitatem entis rationis habere à Deo eſſe extrinſecum cognitum quod potius eſt reale quam rationis, quia verè à parte rei cognita eſt à Deo talis poſſibilitas entis rationis; vnde ſumpta hac conſtitutione entis rationis ab æterno ex parte cognitionis diuinæ realis extrinſeca denominatio eſt, vt latè diximus explicantes naturam & eſſentiam entis rationis, vnde cum hic non quaeramus de eſſe extrinſeco entis rationis, ſed potius de eſſe intrinſeco apparente & ficto; inde eſt quod optimè negetur à nobis ens rationis habere eſſe ab æterno actuale.

Confirmatur ac declaratur, Deus cognouit ab æterno hæreſim Arrianam & negationem Trinitatis in Deo ab Arrio fictam, quæ hæreſis minime habuit eſſe actuale ab æterno, quia non fecit illam Deus, cum ſolum cognouerit talem hæreſim vt poſſibilem, & vt futuram ab Arrio; vnde abſolute dicendum eſt hæreſim ab æterno non habere exiſtentiam: ſed tantum poſſibilitatem eius actu eſſe cognitam vt ſic, quæ denominatio, vt diximus, realis eſt ſumpta ex parte cognitionis diuinæ; cum autem talis denominatio extrinſeca non ſit exiſtentia hæreſis obiectiue, quia talis hæreſis quando exiſtit, exiſtit intrinſecè, fictiue, & apparenter; inde eſt quod licet cognofcatur à Deo actu ab æterno; & ſit cognita actu cum ex vi illius cognitionis non cognofcatur res aliter ac eſt; ideo colligitur neceſſario ab æterno non eſſe actu hæreſim, ſeu monſtram illud fictum ab Arrio, quod eodemmodo euenit in quocumque ente rationis, vt diximus.

Ad illud autem, quod ait Vazquez, illud nimirum eſſe obiectivum, nec eſſe, nec poſſe eſſe. Reſpondetur cum P. Hurtado, quod licet habeat illud eſſe obiectiue in Deo, non tamen habere eſſe obiectiue tantum in mente diuina, nam etiam ex parte obiecti eſt, ſicut obicitur intellectui diuino; vnde non obicitur diuerſo modo intellectui diuino quo in ſe eſt, ens autem rationis licet nullum habeat eſſe in ſe reale actuale, nec poſſibile, habet tamen in ſe eſſe fictum in aliqua differentia temporis, ſeu vt melius loquar fingendum, futurumque, vel ſaltem eſſe fingibile, & vt tale cognofcitur à Deo; nam vt obiectum poſſit à Deo verè cognofci, ſufficit ſi cognitio Dei poſſit illi conformari exprimendo illud, ſicut in ſe eſt poſſibile, vel futurum, vel fictum actu, nam licet eſſe obiectiue habeat formaliter à Deo, tamen non habet eſſe obiectiue tantum in Dei cognitione: ſed ex parte obiecti eſt illud, ſicut obicitur menti diuinæ, quod non contingit in cognitione fingente.

Ad illud, nec obſtat, reſpondetur ſimiliter negando Deum facere ens rationis, quia cognofcit illud, nam licet poſſibilitati entis rationis tribuat Deus eſſe cognitum extrinſecum, cum illud non ſit fallum eſſe, & fictum: ſed potius ſit vera denominatio extrinſeca realis, proueniens à cognitione diuina percipiente rem ſicuti eſt; inde euenit quod minime fingat Deus ens rationis, ſicut ex eo quod Deus cognofcat ab æterno

mendacium, non ſequitur à Deo produci, vel fingi illud, vt patet ex ſupradictis.

Ad tertium reſpondetur cum diſtinctione, nihil aliud eſt quam obici, ſi obiciatur res aliter ac eſt, concedo; ſi non obiciatur niſi vt eſt, nego.

Ad quartum, negatur antecedens, ad probationem antecedentis nego ſecundam partem illius, nimirum quod non poſſit repæſentari per alium conceptum formalem; quis enim dicit hoc gymnaſium, quod cognofcitur ab vno, non poſſe ab alio iterum atque iterum, imo milles cognofci. Deinde experientia docet, quod actus reflexus tendit in idem obiectum vt cognitum, & vt obicitur actui directo, hac enim de cauſa talis actus reflexus vocatur, ita ſimiliter poteſt cognofcere animal, & rationale in homine eſſe idem inter ſe & ab intellectu humano, non obſtante illa identitate propter ſuam imperfectionem diſtingui illa prædicata, quæ cognitio Dei, quatenus terminatur non ſolum ad res reales, ſed ad ſigmenta hominum non tamen fingendo illa: ſed potius cognofcendo eſſe ficta ab homine ſumma perfectio Dei eſt; vnde falſo Deo à contrariis denegatur.

Ad argumentum Smigleſij nego maiorem; deinde negatur quod omnis cognitio entis rationis ſit cognofcere rem aliter ac eſt, vt patet ex demonſtrationibus ſupra factis; deinde falſum eſt dicere, quod ex eo quod ens rationis ſit ficta vno entium, debeat cognofci fictè, nam quicumque fictio, & ſigmentum, ſi vt in ſe eſt cognofcatur, non fictè ſed verè cognofcitur, & verè eſt cognofcibile, vt patet ex ſupra latiffimè dictis; vnde riget & alget hæc ratio, ſolum debet addi, quod omne obiectum creatæ cognitionis idem ipſum, quod à creatura cognofcitur, cognofcatur à Deo, vt paſſim ait D. Thom. vt ſupra prima ratione probauimus, ſed in fictis cum hoc diſcrimine, vt illud quod creatura cognofcit per cognitionem fingentem, Deus cognofcat cum ſummè vera cognitione, vt quod creatura per aſſenſum falſum cognofcit Deus per diſſenſum verum; vnde idem ipſum obiectum, quod creatura cognofcit aliter ac eſt in ſe, Deus cognofcit ſicut eſt in ſe, & etiam ſicut cognofcitur à creatura per deuiationem à veritate, quam intuetur in actu creato Deus verbi gratia, homo cognofcit Angelum, vt iuuenem alatum; Deus autem cognofcit Angelum, & cognofcit non vt iuuenem, ſed vt ſpiritum puriſſimum, & ſimul cognofcit talem Angelum cognofci ab homine vt iuuenem alatum, deuiando à veritate, & ſic penetrat falſitatem aſſenſus creati, cognofcendo obiectum illius aſſenſus non eſſe ſicut à creatura cognofcitur, deuiareque creaturam in ſua cognitione à veritate, quia non conformatur cum ſuo obiecto, quatenus eſt à parte rei.